

Komit eleder Monica Dalens tale

Som en  rlig foreteelse deler Institutt for spesialpedagogikk ut en  erespris – den såkalte Jonas-prisen.

Prisen er oppkalt etter Jens Bj rneboes roman Jonas som ble utgitt i 1955. Romanen satte et kritisk søkelys på samfunnets og i særlig grad skolens evne og vilje til å inkludere alle. Jonas var en elev som ikke lærte seg å lese i løpet av 1. klasse og som ikke ble ivaretatt og hjulpet i den vanlige skolen. Selv om romanen skildrer hvor vanskelig Jonas hadde det på skolen, har den samtidig et optimistisk budskap i forhold til det å se barns muligheter. Jonas får plass på en alternativ skole hvor han opplever å bli sett, få omsorg og ikke minst hjelp med sine lese- og skrivevansker. Nå trives Jonas og utvikler seg både faglig og sosialt. Bjørneboe avslutter romanen på følgende måte:

Og her slutter historien om en gutt som ikke kunne lese på tross av at han var åtte år gammel, men som likevel klarte å sette i gang mange ting ute i verden.

Bjørneboe's roman Jonas har fått stor betydning for alle som har med mennesker å gjøre og bidro til en folkeopplysning på feltet. Derfor ble det naturlig at instituttets  erespris ble oppkalt etter romanfiguren Jonas. Prisen ble opprettet i 1986 med Kong Olav som prisens høye beskytter.

Tiden er nå kommet for å dele ut Jonas-prisen for 2012. Etter statuttene er dette en  erespris som kan tildeles en person, organisasjon eller institusjon som har gjort en ekstraordinær innsats for å fremme opplysning om funksjonshemmede og funksjonsdiskriminerte i samfunnet.

Institutt for spesialpedagogikk, Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo, har ansvaret for å forvalte Jonas-prisen gjennom en jury som jeg har fått den  re å lede i år. Øvrige medlemmer av juryen har vært instituttleder Berit Rognhaug, professor Reidun Tangen og seniorkonsulent Denese Brittain. Ved rangeringen mellom kandidatene til prisen skal det legges særlig vekt på at innsatsen har medvirket til å skape et romsligere og mer tolerant samfunn, hvor menneskelig variasjon og personlige særtrekk vurderes som en berikelse og ikke som et problem.

I år har juryen enstemmig valgt å tildele Jonas-prisen til en person som i praksis har vist at det er mulig å flytte grenser for hva vi mennesker kan mestre, også mennesker med uttalte funksjonshemninger. Vi har sett hvordan oppmuntring, tiltro og støtte kan bidra til at ferdigheter utvikles og at mennesker som i utgangspunktet ikke trodde de skulle mestre, faktisk klarer å møte utfordringer av nesten uoverkommelig karakter.

I sin vurdering har juryen lagt særlig vekt på følgende:

Jonas prisen for 2012 tildeles en person som ved egen innsats har bidratt til å gi funksjonshemmede muligheter til deltakelse i friluftsliv og til å oppleve norsk natur. Vedkommende har medvirket til å vise at personer med ulike typer og grader av funksjonshemming kan overvinne hindringer av både fysisk og psykisk art og mestre uante ferdigheter.

Prisvinneren har vist at personer ikke behøver å skjule sine begrensninger, men er løsningsorienterte på egne og andres vegne. Gjennom egen innsats, har vedkommende vist betydningen av samhold, gjensidig assistanse og støtte både av praktisk og menneskelig karakter. Uten drivet fra prisvinneren kombinert med oppmuntring, omtanke og varme, ville deltakerne, slik de selv uttaler det, ikke ha mestret utfordringene de m tte.

Ved personlig deltagelse og engasjement har prisvinneren vist at det er muligheter for mestring og opplevelse for nye grupper, og derved bidratt til å øke toleransen og romsligheten i samfunnet.

[Se videosnutt.](#)

Som alle nå er klar over er årets vinner av Jonas-prisen: Lars Monsen. Jeg ber prisvinneren om å komme frem.

Lars Monsen, du får prisen for din innsats i TV-serien "Ingen grenser" som er vist i to omganger på NRK, første gang i mars 2010 og andre gang i januar 2012. På den siste turen deltok 11 deltakere hvorav flere hadde fysiske funksjonshemninger, men turen omfattet også deltakere med hørsels- og synsnedsettelse.

En av deltakerne på turen er student ved UiO. Det er Birgit Røkkum Skarstein som for tiden er leder for Velferdstinget i Oslo og Akershus. Hun fortjener virkelig vår applaus!

Institutt for spesialpedagogikk er spesielt glad for å kunne dele ut Jonas-prisen til en person som både er lærerutdannet og som i praksis har vist at han også har spesialpedagogiske talenter. Mye av det Lars Monsen har uttalt og også vist gjennom TV-serien, vitner om at vi har en verdig prisvinner for vårt fagmiljø.

Han ser muligheter i mennesker og tror på at det er mulig å flytte grenser ved å appellere til motivasjon, mestringsfølelse og kompetanse. Videre vektlegger han betydningen av gruppetilhørighet og følelsen av å være sammen og hjelpe og støtte hverandre. Monsen har uttalt at ingen skal stemmes ut eller baksnakkes. Det viktigste prinsipp er at turen skal representere en positiv opplevelse. "Det er vårt våpen og det klarte gruppen å bruke", sa han i en direkte kommentar etter at turen var gjennomført. Han fremhever at det å bli kjent med hver enkelt deltaker er en forutsetning for å kunne møte dem på en konstruktiv og utviklingsfremmende måte. Det lyder godt i våre spesialpedagogiske ører.

Prisen består av et diplom som er designet spesielt for vårt institutt med illustrasjon av kunstneren Finn Graff, og jeg har den ære å overrekke deg dette diplommet. Prisen omfatter også en sjekk på 25.000 kroner som herved overrekkes.